

Upphandling av tunga transporter i skärgården

Skärgårdsnämnden 08.09.2026
569/08.00.00/2023

Beredare

Skärgårdsutvecklare Benjamin Donner, tfn 040 483 8282
fornamn.efternamn@pargas.fi

Livskraftscentralen i Egentliga Finland bereder under hösten 2026 en ny upphandling av Skärgårdshavets tungtransporttjänst för 2027, med möjliga optionsår 2028–2029. Pargas stad har ombetts kommentera servicebeskrivningen och framföra eventuella behov av förändringar inför upphandlingen.

Tungtransporttjänsten är avsedd för fast bosättning och näringsverksamhet på öar som saknar väg-, färje-, landsvägsfärje- eller förbindelsefartygstrafik eller där sådan inte fungerar för ändamålen. För dessa grupper är transporterna avgiftsfria. Tjänsten kompletterar den ordinarie förbindelsefartygstrafiken. Frakt ska i första hand transporteras med förbindelsefartyg när detta är möjligt och fartyget lämpar sig för lasten. Transporter som inte kan utföras med förbindelsefartyg ska skötas med tungtransportfartyget.

Tungtransportservicen är viktig framför allt för jord- och skogsbruk, byggande och underhåll samt transporter av bland annat maskiner, grus, bränsle, djur och virke. Efterfrågan är enligt servicebeskrivningen störst under vår och höst.

Staden har fått respons från användare av tjänsten om att transporterna tidvis tar oskäligt lång tid och att de långa frakttiderna med ett långsamt fartyg. En orsak som lyfts fram är tungtransportfartygets låga faktiska hastighet. Lång transporttid innebär både sämre service för användarna och kan, eftersom tjänsten faktureras enligt trafiktimmor, också påverka kostnadseffektiviteten för beställaren.

I den föreslagna servicebeskrivningen anges redan en marschfart på minst 7 knop som krav på fartyget. Det finns ändå skäl att i upphandlingen fästa särskild uppmärksamhet vid transporternas tids- och kostnadseffektivitet. Om det kan göras utan att märkbart begränsa tillgången på lämpliga fartyg eller konkurrensen i upphandlingen kunde en högre marschfart beaktas antingen som minimikrav eller som en kvalitetsfaktor vid jämförelsen av anbud.

Användarresponsen pekar också på att tungtransporter ibland kan få vänta länge på grund av andra körningar som serviceproducenten utför med samma fartyg. Servicebeskrivningen anger att beställda transporter ska samordnas till effektiva logistiska kedjor och att leveranstiden bland annat kan bli längre om kapaciteten redan är fullbokad. För att säkerställa tjänstens syfte kunde det därför tydligare anges att de transporter som omfattas av den upphandlade tungtransportservicen ska ha tillräcklig prioritet i fartygens planering. Detta bör dock formuleras så att det inte i onödan hindrar serviceproducenten från att använda fartyget för andra uppdrag när dessa inte påverkar tillgängligheten eller servicenivån för tungtransporttjänsten.

Kompletterande material

Servicebeskrivning för Skärgårdshavets tungtransporttjänst 2027 (–2028–2029), Livskraftscentralen

Föredragande

Tf näringslivsdirektör Peter Lindgren, tfn 050 566 2943

Beslutsförslag

Skärgårdsnämnden beslutar att som kommentar gällande utkast till servicenivåbeskrivning för upphandlingen åt livskraftscentralen förmedla följande:

1. Staden anser att den föreslagna servicebeskrivningen i huvudsak motsvarar skärgårdens behov och har fått mycket god respons gällande systemet av brukare.
2. Vid upphandlingen kunde om möjligt särskild vikt fästas vid transporternas tids- och kostnadseffektivitet. Kravet på fartygets marschfart kunde gärna granskas, om detta kan göras utan att väsentligt försämra tillgången på lämpliga fartyg eller konkurrensen i upphandlingen, en högre marschfart än minimikravet på 7 knop övervägas eller högre marschfart premieras vid anbudsjämförelsen.
3. För att undvika oskäligen dröjsmål för transporter kunde det tydligare anges att de transporter som omfattas av den upphandlade tungtransportservicen ska ha tillräcklig prioritet i ruttplanering. Detta bör dock formuleras så att det inte i onödan hindrar serviceproducenten från att använda fartyget för andra uppdrag när dessa inte påverkar tillgängligheten eller servicenivån för tungtransporttjänsten.

Skärgårdsutvecklare Benjamin Donner befullmäktigas att förmedla kommentaren åt Sydvästra Finlands Livskraftscentral.

Beslut

Delgivning

Sydvästra Finlands Livskraftscentral
